

Tid til haven

Havetips uge 49

Af: Marianne Bachmann Andersen

Juletræet kommer fra Tyskland

Billede: Juletraet.jpg

I forhold til så mange andre traditioner, som vi viderefører år efter år, er juletræet forholdsvis sent introduceret i Danmark. Man mener, at det første juletræ blev tændt på Holsteinborg i 1808. I 1811 tændtes det første københavnske juletræ i Ny Kongesgade 221 hos unge doktor Martin Lehmann, hans kone Frederikke og deres lille søn Orla på 1½ år. Drengen blev i sine voksne år en kendt politiker. Martin Lehmann var fra Holsten og har formodentlig kendt juletræsskikken fra sit eget barndomshjem. Allerede i 1400-1500 årene holdt tyske håndværkslaug en slags juletræsfest, hvor et stort pyntet grantræ blev sat ind i laugssalen i forbindelse med julen.

Det varede en del år, før juletræsskikken slog bredt igennem. Først omkring 1. verdenskrig bliver juletræet efterhånden rigtig udbredt. Og selv efter dette tidspunkt, var det langt fra alle, der havde råd til at anskaffe sig et træ. I arbejderhjem blev der lavet træer af grønkålsstokke, grene og kamuflerede kosteskafter.

I Danmark produceres der hvert år omkring 10 mio. juletræer, så i dag er det en eksportvare. Det betyder dog ikke, at du skal snydes for et dansk produceret kvalitetsjuletræ til din stue. I dit havecenter kan du frit vælge, hvilket træ, der passer til din stue, din altan, din forhave, din udestue, din trappe, din campingvogn, eller hvor du nu ønsker dig at stille det.

Billede: Deko stedsegrøen.jpg

De stedsegrønnes højsæson

Nogle elsker at fornægte sig cypres, tuja og taks i haven. De minder for meget om kirkegården er ét af argumenterne. Egentlig er der da ikke noget i vejen med kirkegården – der er som regel fred og ro, og de fleste af os vælger at ende vores jordiske dag der! En have helt uden stedsegrønne planter er meget trist på denne årstid. Det er jo netop i de næste 3 – 4 måneder, at de stedsegrønne har deres væsentligste sæson. Nu danner de rammen om en have, hvor resten af planterne er gået i hi, hvor dyrene hygger sig og gemmer sig for vinterens kolde vinde og regnens kolde dråber. De stedsegrønne i min have bruges også til at klippe i. Et par cypresgrene til bordet både dufter godt og hører sig årstiden til. Den bløde ene er fantastisk at binde krans med, og "koglebomberne" fra både tuja og cypres er enormt dekorative i julemåneden. Har du "problemer" med nåletræer og stedsegrønne planter, så øv dig i at gå gennem sortimentet i dit havecenter med nye briller.

- Plant søjleformede stedsegrønne som søljer i dit blomsterbed
- Plant stedsegrønne som bunddækkende planter under høje træer
- Plant lave stedsegrønne i kanten af dit rododendronbed
- Plant toppodede stedsegrønne i dit stenbed
- Plant taks eller cypres som hæk
- Brug dværgstedsegrønne i dine krukke og trug
- Plant dekorative stedsegrønne i blå, grønne og gule nuancer i skærehaven

Billede: Kalk.jpg

Kalk græsplænen

Jordens temperatur er nu så lav, at røddernes aktiviteter næsten er helt i bero. Mange har haft brug for at finde græsslåmaskinen frem fra gemmerne igen, for græsset voksede stille og roligt det meste af novembers milde måned. Nu har regnen igen fyldt jordens tørre overflade op, og det bliver hurtigt fedtet på græsset, når vi færdes på den.

Det er helt naturligt, at jordens surhedsgrad falder. Især under græsplænen, som jo hvert år har en temmelig stor tilvækst, er et fald i pH en realitet. Rødderne optager nemlig gødning, og bliver i compensation nødt til at smide H^+ ioner ud i jordvæsken – og så falder pH. "Sur" jord under græstæppet øger mængden af mos i plænen.

For at undgå sur jord, kan du kalke. Det er netop på denne årstid, hvor græsset næsten ikke vokser, at kalken har den bedste virkning. I dit havecenter kan du købe forskellige kalkprodukter, og det gør egentlig ikke så meget, hvilket du vælger – bare du lige giver dig den halve time det tager, at få spredt kalken. Husk at tage mål, så du ved ca. hvor mange m^2 du har med græs – det er så ærgerligt at mangle!

Billede: Gavekort.jpg

Sæt haven på ønskesedlen

Vidste du, at dit havecenter også sælger gavekort? Hvis du ikke lige ved, hvad din onkel, din far eller måske din nyligt førstegangshaveejer-søn skal beriges med til jul, er det måske en rigtig god idé at give dem et gavekort, som kan indløses i de fleste af landets havecentre. Er du den type, der ikke er glad for at give flade gaver, er det jo muligt at kombinere gavekortet med et par lækre havehandsker, en håndgreb eller en ny rosensaks? Mulighederne er rigtig mange, så er du gået helt i baglås i forhold til julegaveindkøbet, er der hjælp at hente i dit lokale havecenter, hvor du også kan finde en god værtindegave og meget andet godt til haven.

God jul og godt nytår